

Lagrettens Overvejelse 15 Minutter. Efter at Lagretten havde kendt tiltalte skyldig i Tyveri med Hensyn til det i Byrettens Dom af 3. Maj 1929 omhandlede Forhold, afsagde Lagmandsretten efter $\frac{1}{2}$ Time fælles Dom for samtlige Forhold.

Det karakteristiske ved Behandlingen af disse 2 Sager var for mig, at den i strengeste Forstand var en „fornyet Behandling“. Beviserne førtes umiddelbart — uden nogen som helst Hentydning til, hvad der under Politiets Undersøgelse eller de optagne Efterforskningsforhør var fremkommet. Dommerne (ogsaa Lagmanden) var i Forvejen ganske ubekendte med Sagens Omstændigheder. Jeg havde Indtrykket af, at dette Forhold i høj Grad bidrog til, at Forhandlingen formede sig paa en naturlig og for Lagrettemændene forstaaelig og tiltalende Maade. Jeg skal navnlig fremhæve, at Lagmandens Afhøring var stærkt præget af, at han forud intet kendte til Sagen, og netop derved kom til at foregaa som en *upartisk* Samtale med tiltalte, under hvilken denne fik Lejlighed til at forklare sig. Det er mit Indtryk, at dette Lagmandens neutrale Standpunkt under Afhøringen, der tydeligt lagde for Dagen, at han ikke var forud-indtaget for eller imod den tiltalte, havde sin store Værdi for hele Forhandlingens Gang og navnlig for Vægten af Lagmandens Retsbelæring, der — saa kort den end var — paa fortrinlig Maade belyste Bevismaterialet, og under hvilken Lagmanden ingenlunde dulgte sin Opfattelse af Bevisets Stilling.

De ovenstaaende Bemærkninger gælder tillige de 2 Sager, i hvilke jeg overværede Lagmandsrettens Funktion som første Instans: den ene imod en 69-aarig Mand, som tiltaltes (og dømtes) efter Straffelovens § 196 (utugtig Omgang med Pigebarn under 16 Aar), den anden imod en 64-aarig Mand, som tiltaltes (og dømtes) efter Straffelovens § 229, jfr. § 232 (Legemsbeskadigelse, udført ved Kniv). I øvrigt frembød Behandlingen for en dansk Iagttager i processuel Henseende ikke særlig Interesse. I den første Sag drejede Spørgsmaalet sig kun om, hvorvidt Samleje havde fundet Sted før Barnets fyldte 16de Aar, hvilket tiltalte benægtede (hans mulige Vildfarelse med Hensyn til Alderen fik efter Straffelovens § 196, sidste Stykke, ingen Betydning). I den anden Sag paastod tiltalte at have været saa beruset, at han slet intet huskede om Begivenheden; den fornærmede (der ligesom tiltalte var omvankende „Kramkar“) havde, da han paa Sygehuset blev underrettet om, at Politiet vilde afhøre ham, foretrukket at forsvinde og var ikke til at finde, og det eneste Øjenvidne var en 8 Aars Dreng. Beviset var i begge Sager meget svagt, men alligevel kendte Lagretten begge de tiltalte skyldige. I strafferetlig Henseende var den sidste Sag af Interesse, fordi Straffelovens § 45 i sin nye Formulering (Lov af 22. Februar 1929: „Bevidstløshed, som er en Følge af selvforskyldt Rus, fremkaldt ved Alkohol eller andre Midler, udelukker ikke Straf“) kom til Anvendelse — efter Sigende for første Gang.

Under mit Ophold i Sarpsborg havde jeg udenfor Retsmøderne rig Lejlighed til Samtale med Dommerne og Statsadvokaten, navnlig om deres Opfattelse af Betydningen af Domsmandenes Medvirkning i Straffesager. Jeg skal senere komme tilbage hertil.

I *Oslo Byret* og *Aker Herredsret* overværede jeg Behandlingen af en Række Straffesager, deraf 2 uden Domsmand. Med Hensyn til Teknikken i Henseende til Domsmands Tilkaldelse henvises navnlig til Straffeprocesslovens § 377, 4de Stykke, jfr. § 287. Ifølge den sidstnævnte Bestemmelse skal i Sager angaaende „Forseelser“ (om Begrebet se Straffelovens § 2, 2det Stykke, hvorefter navnlig det, vi kalder „Politisager“, i Regelen vil falde ind derunder) som Regel „Forelæg“ udfærdiges, naar kun Bødestraf skønnes anvendelig, og ifølge § 377, 4de Stykke (i den nye Affattelse), skal, hvor Forelæg er udfærdiget, Domsmand kun tilkaldes, hvis Retten finder det paakrævet. Dommeren *kan* altsaa i „Politisager“ tilkalde Domsmand.

Det ved den første Iagttagelse mest iøjnefaldende ved Sagernes Behandling for Dommer og Domsmand forekommer mig at være Behandlingens *Hurtighed*. Som Eksempel skal jeg kortelig gennemgaa nogle Sager:

- I. En Agent tiltales for den 10. Juli at have vist sig i aabenbart beruset Tilstand paa offentlig Gade. Sagen varer fra Kl. 11¹⁵ til Kl. 12⁵, i hvilken Tid tiltalte afgiver Forklaring; 3 Vidner afhøres; Politifuldmægtigen procederer, tiltalte paastaar sig frifundet og begrunder dette (der var ingen Forsvarer); Sagen optages Kl. 11⁴⁶.
- II. Tiltale for Løsgænger og Betleri. Sagen varer fra Kl. 12¹⁵ til Kl. 1²⁰. I denne Sag afhøres to Vidner, nemlig Politilægen, om sin Observation af tiltalte, og en Politikonstabel, om sin Iagttagelse af tiltalte i det paagældende Kvarter siden 1925. Aktor og Forsvarer procederer. Sagen optages Kl. 12⁵⁷.